

Aleksandra Sikorska-Lewandowska

Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń

asl@umk.pl

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3234-2502>

Mariusz T. Kłoda

Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń

mtkloda@umk.pl

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0547-8647>

Anna Moszyńska

Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń

annaf@umk.pl

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2349-6603>

**Sprawozdanie z konferencji
„Toruńskie Spotkania z Prawem
Handlowym. Spotkanie czwarte”
(Uniwersytet Mikołaja Kopernika,
Toruń, 8 marca 2024 r.)**

<http://dx.doi.org/10.12775/SIT.2024.037>

Dnia 8 marca 2024 r. odbyło się czwarte spotkanie w ramach cyklicznie organizowanej Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pn. „Toruńskie Spotkania z Prawem Handlowym”. Jej organizatorem była Katedra Prawa Handlowego, Morskiego i Postępowania Cywilnego na Wydziale Prawa i Administracji UMK w Toruniu, a komitet organizacyjny tworzyli: kierownik katedry dr hab. Anna

Moszyńska, prof. UMK, dr Aleksandra Sikorska-Lewandowska oraz mgr Mariusz T. Kłoda. Wsparcia organizacyjnego udzielili studenci skupieni wokół Koła Naukowego Prawa Handlowego, działającego przy przywołanej Katedrze.

Patronat honorowy nad Spotkaniem objęli: Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego Piotr Całbecki, Prezydent Miasta Torunia Michał Zaleski oraz Okręgowa Izba Radców Prawnych w Toruniu. Patronatu merytorycznego udzielili: Kancelaria Ostrowski i Wspólnicy sp.k., Kancelaria Doradztwa Podatkowego i Prawnego Stopinski Tax & Legal, Kancelaria Adwokacka Adwokat Daniel Kieliszek oraz Kancelaria Radcy Prawnego Marka Barganowskiego. Partnerem konferencji została Fundacja Miasto Projekt. Patronat medialny sprawowały Wydawnictwo C.H. Beck oraz Wydawnictwo Wolters Kluwer.

Konferencję otworzył o godzinie 10.00 prof. dr hab. Zbigniew Witkowski, Dziekan Wydziału Prawa i Administracji UMK, który powitał uczestników. Następnie, po krótkim przypomnieniu historii konferencji oraz jej idei, prowadzenie pierwszego panelu objęła dr Aleksandra Sikorska-Lewandowska.

W panelu pierwszym konferencji wygłoszono następujące referaty. Dr hab. Anna Moszyńska, prof. UMK, radca prawny, wygłosiła referat zatytułowany „Fundacja rodzinna – instrument międzypokoleniowej sukcesji czy optymalizacji podatkowej?”. Przedmiotem wystąpienia stała się regulacja fundacji rodzinnych, w szczególności konstrukcje prawne, które umożliwiają wykorzystywanie nowej instytucji do celów innych niż te założone przez ustawodawcę. Prelekcja zawierała również liczne odniesienia do prawa obcego, a także do doświadczeń praktycznych z pierwszych miesięcy obowiązywania ustawy.

Następny referat został wygłoszony przez Stanisława Dziurlińskiego, sędziego Sądu Okręgowego w Toruniu. Wystąpienie zatytułowane „Skoro sprawy przybrały taki obrót... – refleksje na temat klauzuli *rebus sic stantibus*” oparte było na doświadczeniach orzeczniczych, związanych z powoływaniem się przez strony (w toku spraw sądowych) na tę klauzulę. Prelegent zwrócił uwagę na utrwaloną linię orzeczniczą na gruncie tej regulacji prawnej

oraz wykładnię opartą na „kryterium obiektywności” – wystąpienie nadzwyczajnej zmiany stosunków, mogącej stanowić dla sądu podstawę do zmiany treści umowy, jest okolicznością niezależną od stron.

Ostatnią prelekcję w tym panelu wygłosił dr Przemysław Katter, radca prawny reprezentujący Uniwersytet Szczeciński. Wystąpienie zostało zatytułowane „Naprawienie szkody niemajątkowej przez zapłatę sumy pieniężnej w świetle nowelizacji Kodeksu cywilnego z dnia 28 lipca 2023 r.” i miało za przedmiot przybliżenie zmiany przepisów prawnych w zakresie wskazanym w tytule. Prelegent zwrócił uwagę na brak konsekwencji po stronie ustawodawcy w zakresie nowelizowania niektórych przepisów Kodeksu cywilnego, a jednocześnie pozostawienia innych, powiązanych z nimi, bez zmiany.

W dyskusji głos zabierali licznie zgromadzeni uczestnicy konferencji, m.in. radca prawny Marek Reddecki, radca prawny Przemysław Stopinski, radca prawny dr Jonasz Kita, radca prawny Grzegorz Góral oraz adwokat dr Krzysztof Kułak. Wiele pytań dotyczyło fundacji rodzinnej, trybu jej tworzenia oraz sposobu wykorzystania tej instytucji w praktyce. Wywiązała się też interesująca dyskusja dotycząca sposobu wykładni przepisów obejmujących klauzulę *rebus sic stantibus*, w ramach której zarysowały się dwa stanowiska. Przedstawiciele praktyki, radcowie prawni i adwokaci, reprezentowali pogląd o konieczności złagodzenia sposobu wykładni tej klauzuli wobec różnych sytuacji, jakie miały miejsce w rzeczywistości gospodarczej ostatnich czasów (np. pandemii COVID-19 oraz wybuchu wojny w Ukrainie). Padły również pytania o dopuszczalność stosowania tej klauzuli w kontekście zmian personalnych w ramach spółek Skarbu Państwa, związanych ze zmianą obozu rządzącego po wyborach z października 2023 r. Prelegent sędzia Stanisław Dziurlikowski wskazywał na klasyczną wykładnię tego przepisu, zdecydowanie zorientowaną na „zewnętrzność przesłanki” wystąpienia nadzwyczajnej zmiany stosunków. Uczestnicy dyskusji zgodzili się z tezą, że najlepiej, aby sprawy dotyczące nadzwyczajnej zmiany stosunków nie trafiały do sądów, a były rozstrzygane w drodze mediacji pozasądowej.

Po przerwie prowadzenie drugiego panelu objął mgr Mariusz T. Kłoda.

Pierwszy referat wygłosił dr Paweł Lewandowski, adwokat, reprezentujący Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, a tematyka jego wystąpienia obejmowała następujące zagadnienie: „Wyzysk w obrocie gospodarczym po nowelizacji Kodeksu cywilnego z dnia 2 grudnia 2021 r.”. Prelegent w swym wystąpieniu zwrócił uwagę na zmianę regulacji art. 388 k.c. oraz na występowanie w ostatnich latach, w praktyce obrotu gospodarczego, umów o skutkach analogicznych do wyzysku, ale formalnie niemieszczących się w zakresie zastosowania tej instytucji. Przedmiotem rozważań była dopuszczalność zastosowania art. 388 k.c. w stosunkach między przedsiębiorcami, szczególnie że w odniesieniu do klauzuli waloryzacyjnej (art. 358¹ § 4 k.c.) jest to wyłączone w stosunku do przedsiębiorców.

Kolejnym prelegentem był dr Jonasz Kita, radca prawny, reprezentujący Uniwersytet Opolski. Wygłosił on referat zatytułowany „Sytuacja wspólników i pracowników spółek podlegających transformacji w świetle nowelizacji Kodeksu spółek handlowych z dnia 16 sierpnia 2023 r.”. W wystąpieniu tym przedstawił główne założenia ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o uczestnictwie pracowników w spółce powstałej w wyniku transgranicznego przekształcenia, połączenia lub podziału spółek (Dz.U. z 2023 r. poz. 1784). Zdaniem prelegenta należy zaaprobować założenia regulacji, natomiast dopiero czas pokaże, czy poszczególne przepisy okażą się efektywne.

Trzeci referat wygłosił dr Wojciech Wyrzykowski, radca prawny, reprezentujący Uniwersytet Śląski w Katowicach. Referat ten miał za przedmiot: „Ustanie uczestnictwa w grupie spółek – zagadnienia teoretyczno-praktyczne”. Prelegent zwrócił uwagę na przychyny (art. 21¹⁵ k.s.h.) oraz skutki prawne ustania uczestnictwa w grupie spółek (m.in. w ujęciu art. 21⁶ k.s.h.), a także na braki regulacyjne i problemy powstające na tym tle.

Ostatnia prelekcja została wygłoszona przez adwokata dr. Krzysztofa Kułaka, reprezentującego Uniwersytet Wrocławski. Referat został zatytułowany „Odpowiedzialność reprezen-

tanta spółki handlowej w razie oddalenia wniosku o ogłoszenie jej upadłości z powodu ubóstwa masy”. W wystąpieniu tym prelegent zwrócił uwagę na regulację przepisów k.s.h. oraz przepisów ustawy – Prawo upadłościowe w zakresie możliwości dochodzenia odszkodowania przez wierzycieli spółki od jego reprezentanta w przypadku wystąpienia przesłanki braku majątku pozwalającego na ogłoszenie upadłości. Analizie poddano zakres przedmiotowy tych regulacji prawnych oraz praktykę stosowania poszczególnych przepisów.

W dyskusji po drugim panelu głos zabrali m.in. radca prawny Przemysław Stopinski, radca prawny Grzegorz Góral oraz radca prawny dr Wojciech Wyrzykowski. Zwrócono uwagę na potrzebę stosowania regulacji o wyzysku do stosunków prawnych między przedsiębiorcami. Ponadto wymieniono się uwagami na temat nowej regulacji dotyczącej grup spółek oraz odniesiono się do tez przedstawionych przez ostatniego referenta.

Obrazy zostały zakończone około godziny 15.00. Prelegentom oraz przybyłym gościom podziękowała dr hab. Anna Moszyńska, prof. UMK, która zaprosiła zgromadzonych do uczestnictwa w kolejnych konferencjach z cyklu „Toruńskie Spotkania z Prawem Handlowym”.

Prelegenci zaproszeni do udziału w konferencji reprezentowali sześć ośrodków akademickich: Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet Wrocławski oraz Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. W konferencji uczestniczyło 50 osób z następujących ośrodków naukowych: Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Gdański, Wyższa Szkoła Bankowa w Toruniu, Państwowa Akademia Nauk Stosowanych we Włocławku, a także z instytucji wymiaru sprawiedliwości i korporacji prawniczych: Sąd Rejonowy w Toruniu, Sąd Rejonowy w Grudziądzu, Sąd Rejonowy w Inowrocławiu, Okręgowa Izba Radców Prawnych w Toruniu, Okręgowa Izba Radców Prawnych w Bydgoszczy, Kujawsko-Pomorska Izba Adwokacka w Toruniu, Izba Adwokacka w Bydgoszczy, Izba Notarialna w Gdańsku, Izba Komornicza w Gdańsku.

Informacje o obradach oraz fotorelacja jest dostępna na profilu Koła Naukowego Prawa Handlowego UMK na portalu Facebook, a także na oficjalnej stronie „Toruńskich Spotkań z Prawem Handlowym” (www.handlowe.umk.pl).

STRESZCZENIE

Sprawozdanie z konferencji „Toruńskie Spotkania
z Prawem Handlowym. Spotkanie czwarte”
(Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń, 8 marca 2024 r.)

Dnia 8 marca 2024 r. odbyło się czwarte spotkanie w ramach cyklicznie organizowanej Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pn. „Toruńskie Spotkania z Prawem Handlowym”. Jej organizatorem była Katedra Prawa Handlowego, Morskiego i Postępowania Cywilnego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Tematyka konferencji obejmowała najnowsze zmiany w prawie spółek handlowych oraz aktualne i ważne dla praktyki zagadnienia z zakresu prawa cywilnego.

Słowa kluczowe: konferencja; prawo handlowe; prawo cywilne; Toruńskie Spotkania z Prawem Handlowym

SUMMARY

Conference report “Toruń Meetings
with Commercial Law. Fourth Meeting”
(Nicolaus Copernicus University, Toruń, March 8, 2024)

On March 8, 2024, the fourth meeting of the periodically organized National Scientific Conference “Toruń Meetings with Commercial Law” was held. Its organizer was the Department of Commercial Law, Maritime Law and Civil Procedure of Nicolaus Copernicus University in Toruń. The topics of the conference included the latest changes in the law of commercial companies and current and important civil law issues for practice.

Keywords: conference; commercial law; civil law; Toruń Meetings with Commercial Law